

Ilgaz Gümüştaş

Zamansız Hamleler

Satranç ve Müzik

Eğer okullardaki satranç odasıyla müzik odası birleştirilseydi hiç şaşırmazdım. İki yıl önce, sınıfımızdaki bir aksaklık nedeniyle bir-iki ay müzik odasını kullanmıştık. O müzik odasından çok memnundum. Teneffüslerde piyano çalan çocukların, bir çok müzik aletinin yanında hamleler bulmak oldukça mutluluk vericiydi.

Satranç ve müziğin birlikteliğini anlatmaya başlarken öncelikle ünlü satranç oyuncusu Philidor'dan (1726-1795) bahsetmek gerekir. Çağının ünlü müzisyeni Francois Andre Philidor o kadar kuvvetli bir satranç oyuncusuydu ki, herkese karşı avans vererek oynardı. Philidor 11 yaşında Versailles şehrinde Kral XV. Louis'e müziğini sunuyordu ve hayatında söylediği en ünlü söz de şuydu : "Piyonlar satrancın ruhudur."

Büyük satranç oyuncularına ise bazen büyük müzisyenlerin ismi verilmiştir. 3.Dünya şampiyonu Capablanca'ya "Satrancın Mozart'ı" denmiştir. Capablanca'nın da, Mozart'ın da yetenekleri de çok küçükken ortaya çıkmıştır. Mozart ilk bestesini 5 yaşındayken yazmıştır. Capablanca da 5 yaşındayken satrancı öğrenmiş ve güçlü oyuncuları yenmeye başlamıştır. İki de üstün buluşlarını çok basit bir şekilde bulmakta zorluk çekmemişlerdir.

1970'lerde Dünya Şampiyonluğu için ismi geçen oyunculardan birisi de M.Taimanov'dur. Sicilya Savunması'nın bir varyantına da kendi ismi verilmiştir. Taimanov, küçük yaşlarda bir müzik okuluna gitmiş ve piyano çalmasını öğrenmiş; yaşı 70'e geldiğinde verdiği röportajda ise şöyle demiştir."Benim hayatım satranç ve müziktir"

Satranç ile müziğin birleştiği yer ise armonidir. Armoni kelimesinin Türkçe karşılığı "uyum"dur. Şarkılarda bizi rahatsız eden bir ses duymak iyi değildir. İşte satrançta da bizi rahatsız eden, oyunun akışıyla ters yönde olan bir hamledir. Satranç tahtasında taşlarımız bir klasik müzik dinletisinde, bütün müzik aletlerinin birbiriyle uyumlu olması gibi uyumlu olmalıdır.

Müzik de satranç da bir sanattır. Benim satranç oyuncularına tavsiye edebileceğim tek şey her gece uyumadan önce klasik müzik dinlemeleridir. (Chopin, Bach, Beethoven, Çaykovski, Ravel ,Mozart, vb.)

İnanın belli bir süre bunu yaptıktan sonra hamleleriniz daha güzelleşecek, taşlarınız birbiriyle uyumlu olacak ve maçınızı izleyenler güzel bir müzik duymuş gibi size hayranlık duyacaklardır.